

K.K. EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Öner GÜLBAHÇE¹

¹Atatürk Üniversitesi, K.K.E.F.Beden Eğitimi Bölümü, ERZURUM

ÖZET

Bu araştırmada Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerinin iletişim becerileri karşılaştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Matematik Öğretmenliği Bölümü, Coğrafya Öğretmenliği Bölümü ve Türkçe Öğretmenliği Bölümünde 2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmaya toplam 297 öğrenci katılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında Korkut (1996) tarafından geliştirilen ve geçerlik ve güvenilirliği yapılmış “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” (İBDÖ) kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde parametrik verilerde t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi,ve LSD Post Hoc testleri kullanılmıştır. İstatistikî analizlerde anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak seçilmiştir. Bölümlerin iletişim becerileri arasında Eğitim Bilimleri öğrencileri lehine diğer bölümler arasında iletişim becerisi açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. 1. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflardaki öğrencilere göre iletişim becerileri en düşüktür. Cinsiyetlere göre İletişim becerisi anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim Becerileri, Eğitim Fakültesi,

EVALUATION OF STUDENT’S COMMUNICATION SKILLS AT K.K. EDUCATION FACULTY

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate and compare the communication skills of students who are from the K.K. Education Faculty Atatürk University. The research groups of this study are first, second, third and fourth grade students who studied in the Departments of Physical Education and Sports, Educational Science, Mathematics Education, Geography Education and Turkish education in 2008-2009 academic year. Sampling consists of students that are chosen by non-probability simple random sample method of 1., 2., 3. and 4.

Classes. 297 students in this study. In this study, “Communication Skills Evaluation Scale (CSES) and its validity and reliability was established by Korkut in 1996 has been used. For statistical assessment, t-test, One Way Anova and LSD Post Hoc test. There was no significant relationship among different departments in favor of communication skills of the Educational Sciences students. Communication skills of the freshmen were low in comparison to other departments. There was no significant difference in students' communication skills in terms of gender variable.

Key Words: Communication Skills, Education Faculty

GİRİŞ

İletişim (communication) beş yüzyıldır var olan bir sözcüktür¹. İletişim sözcüğü, latince “ortak” anlamına gelen “communis” kökünden türetilmiş “Communication” kelimesinin dilimizdeki karşılığı olarak kullanılmaktadır. “Communication” sözcüğü, kökeninden dolayı ortaklığı, toplumsallaşmış olmayı, birlikteliği ifade etmektedir. Bireyin yaşadığı toplum içerisinde mevcut olan kuralları, değer ve inançları aktarabilmesi iletişimle gerçekleşmektedir. Literatürde iletişim kavramının değişik tanımları bulunmaktadır. İlk kez M.Ö 5. ve 4. yüzyıllarda Aristo tarafından “bir hatibin, konuşmasıyla dinleyicilerini istediği biçimde etkileyebilme ve inandırıcı olma beceri ve sanatı” olarak tanımlanan iletişimin, günümüzde artık daha farklı işlevlere sahip olduğu kabul edilmektedir².

Yaşamda her şeyin iletişim kavramı içine girmesi, bu kavramın yaygın olarak kullanılması, çeşitli disiplinlerin uğraşısı olması nedeniyle iletişimin tek bir tanımını vermek zordur. Farklı disiplinlerde yapılan tanımlarda kullanılan ölçütler de farklı olmuştur³. Aslında iletişim herkesin bildiği ancak çok az kişinin sağlıklı bir biçimde açıklayabildiği bir insan etkinliğidir. İletişim, yüzyüze konuşmadır, televizyondur, bilgi yaymadır, saç biçimimiz, giyim biçimimizdir⁴. Bireyler arasında ortak bir simgeler sistemiyle

gerçekleştirilen anlam ve bilgi alışverişidir⁵.

Toplumsal birer varlık olan insanlar yaşamları boyunca sürekli başkalarıyla iletişim halindedirler. İletişim aracılığıyla hem kendileri hem de iletişim halinde oldukları kişiler hakkında yeni bilgiler elde ederler. Edindikleri bilgiler ışığında kendilerine ilişkin yeni yapılar oluştururlar ve bu yapılar çerçevesinde iletişimlerini sürdürürler. Her bireyin başkalarıyla kurduğu ilişkiler kendine özgü olduğundan, her bireyin kendine özgü yapılar oluşturacağı varsayılır. Bu yapıların, bireyin iletişim tarzının nasıl olacağını belirlemede önemli bir yerinin olduğu söylenebilir. İletişim tarzı; bireyin kendisini, başkalarını ve dış dünyayı algılama tarzı ile yakından ilişkilidir. Algılama tarzının oluşumu, bireyin sahip olduğu değerlendirme gücü, yakın çevresinden aldığı mesajlar ve bu mesajları yorumlamasının etkileşimi ile ilgilidir. Bunun yanında, bireyin çevresindekilerinin iletişim tarzları da önemli bir referanstır. Bu nedenle, iletişim tarzının öğrenilen bir yönünün de olduğu görülmektedir⁶.

İletişim, insanlar arası etkileşimin temel yapısını oluşturur. Günlük yaşantıların temeli insan ilişkilerine dayanır ve insanoğlu iletişim sayesinde ilişkilerini düzenler. İnsanı insan yapan belki de en önemli özellik, iletişim yeteneği ve bunun sonucunda ortaya çıkan kültürel birikimdir. Doğduğunda diğer canlılara oranla çok zayıf olan

insanoğlunun doğaya ve diğer canlı türlerine olan üstünlüğünün kaynağının da bu kültürel birikim ve iletişim yeteneği olduğu söylenebilir. İletişim sayesinde başkalarının duygularını, düşüncelerini, yaşantılarını keşfeder, paylaşır, etkiler ve etkilenir. İnsan, doğuştan iletişime ilişkin bir donanımla dünyaya gelse de iletişim örüntüleri, iletişim becerileri bir anda insanın karşısına çıkmaz. Birey çevre ile etkileşime girerek iletişim kurmayı öğrenir⁷.

Literatürde verilen ortak ifadelerde iletişim bilgi, veri, algı, anlayış ve sezgi aktarmalarında çeşitli sistemleri, yazılı, sözlü, sözsüz her türlü mesaj şeklini içermektedir. Dolayısı ile iletişim basit görünmesine rağmen bünyesinde birçok problem taşıyan bir süreçtir. İletişim süreci; bilgi, veri, fikir, düşünce, algı, anlayış, yaklaşım, sezgi, arzu, istek ve duyguların bir kişiden diğerlerine aktarılarak karşılıklı etkileşimin sağlanması süreci olarak adlandırılmaktadır². İletişim sürecinde verici (gönderici, kaynak) bir mesaj oluşturur ve bunu alıcıya (hedef) aktarır. Alıcı bu mesajı yorumlar ve vericiyi tatmin edici bir şekilde yanıtlar (geri bildirim, geri besleme). İletişim sürecini açıklamak amacıyla pek çok model geliştirilmiştir. Bunlardan biri literatüre geçmiş en eski ve yaygın bilinen, belli haber veya bilgilerin bir vericiden bir alıcıya aktarılışı sırasında; kodlama, gönderme, alma, geri besleme (geri bildirim) gibi bütün fonksiyonları

kapsayan Shannon ve Weaver'in iletişim modelidir (şekil 1)⁸.

Shannon-Weaver'in iletişim modeli iletişim anlamında yapılmış ve günümüzde de hâlâ geçerliliğini koruyan bir iletişim modelidir⁹.

İnsan iletişim süreci içinde gelişir, olgunlaşır, dünyasını genişletir, bilgisini, görgüsünü, deneyimini artırır. Böylece "Ben" ile "Ben olmayan"ın bilincine varır, sınırlarını çizer. Ayrı ve değişik bir "Ben" olmanın bilinci ve sorumluluğu içinde başkalarıyla birleşip bütünleşir. Başkalarıyla iletişim kuran insan toplumun bir parçası olur, varlığını sürdürür. Kısaca iletişim, insan olmak için hava, su, besin kadar gerekli ve zorunludur. İletişim tüm yaşam demektir¹⁰.

Razı ve arkadaşları¹¹ tarafından yapılan bir çalışmada, çalışan gençlerin iletişim becerileri arttıkça stresle baş etmede probleme yönelik yöntemlerin (kendine güvenli ve iyimser yaklaşım) kullanımını arttığı tespit edilmiştir. Bu bulgu iletişim becerileri gelişmiş bireylerin olaylara iyimser bakabildiklerini ve stresle etkili baş etme becerilerinin de gelişmiş olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Bireylerin çevreleriyle sağlıklı iletişim kurmaları temel iletişim becerilerine sahip olmalarına bağlıdır. Sağlıklı iletişim kurabilmek için özellikle, insan ilişkilerini temel alan yardım mesleklerinde çalışan bireyler için daha fazla gerekmektedir. İletişim becerileri,

yardım etmeye özgü özel beceriler olmayıp günlük yaşantımızdaki ilişkilerimizde ihtiyaç duyduğumuz değişik becerilerin uzantılarıdır. Karşısındaki ile etkili iletişim kuramayan kişiler, onları anlamakta ve problemlerine çözüm bulmalarında yardımcı olmada yeterli olamayacaklardır¹². Bu nedenle insan ilişkilerini temel alan hemşireler, doktorlar, öğretmenler, güvenlik görevleri, psikologlar, psikiyatristler, sosyal hizmet uzmanları, avukatlar, yöneticiler sağlıklı iletişim ortamları yaratarak görevlerini yerine getirmeye çalışmalıdırlar.

İnsan ilişkilerini temel alan yardım mesleklerinin başında hemşirelik gelmektedir. Hemşirelik bir yardım mesleğidir. Yardım etmede temel amaç, karşılıklı güvene dayalı bir iletişim ve etkileşim içinde hizmet verilen bireyi tanımak, bakım gereksinimlerini tanımlamak ve sonuçta sorunları ile daha etkin başedebilir, gereksinimlerini karşılayabilir hale gelmesini sağlamaktır¹³. Yapılan çalışmalar, hemşirelerin etkili kişilerarası ilişkiler ve iletişim becerisi geliştirmesinin hastalar üzerinde olumlu etkiler (hizmetten memnuniyetin artması, hastalık ve tedaviye uyum, iyileşmeye motivasyonun artması) yarattığını göstermektedir^{14,15}.

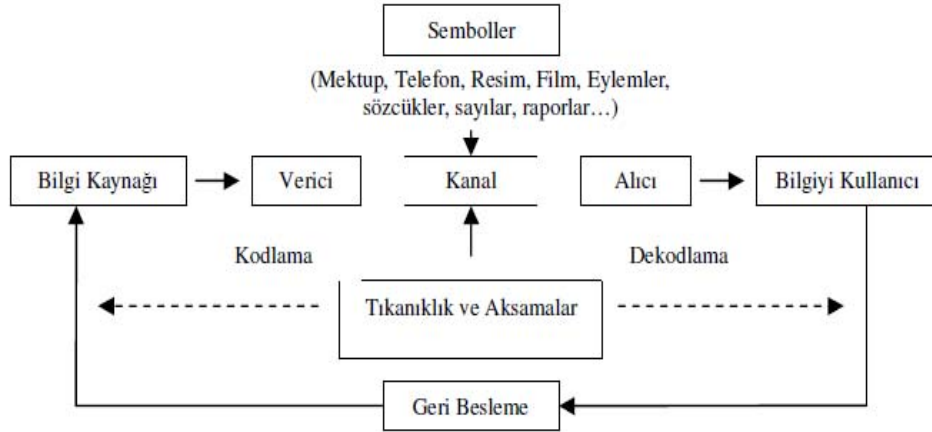
Balcı yapmış olduğu çalışmada¹², psikolojik danışma ve rehberlik ana bilim dalına devam eden 31 öğrenciye her biri 1,5 saat olmak üzere 12 oturumluk bir program uygulamış,

öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirmek üzere geliştirdiği iletişim beceri envanteri kullanılmış ve danışma becerileri eğitiminin üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerini arttırmada etkili olduğunu tespit etmiştir.

İletişime dayanan diğer bir meslek olan öğretmenlikle ilgili olarak Tarhan¹⁶; öğretmenlere yönelik hazırladığı kişiler arası ilişkiler eğitim programının öğretmenlerin iletişim becerileri ve öz farkındalıkları üzerindeki etkisini incelemiştir. 10 hafta süren eğitimde Gordon'un etkili öğretmenlik eğitimi (EÖE) temel alınmıştır. Araştırma sonuçlarında deney grubundaki öğretmenlerin sorun yaşanan durumlarda uygun iletişim becerisi ile yanıt vermeyi ve iletişim engellerini yardımcı mesajlardan ayırt etmeyi öğrendikleri görülmüştür¹⁷.

Sosyal bilimler eğitimine dayanan meslekler, teknik eğitime dayanan meslek gruplarına kıyasla iletişim becerilerini daha fazla gerektirmektedir. Mühendislik bölümleri mesleklerine kıyasla, hukuk fakülteleri eğitimi ile bağlantılı meslekler için, iletişim becerilerinin daha önemli olduğu vurgulanmaktadır¹⁸.

Bu çalışmada da Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerinin iletişim becerileri karşılaştırılmıştır.

Şekil 1 İletişim Süreci

MATERYAL ve METOD

Araştırma Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerinin iletişim becerileri karşılaştıran bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Matematik Öğretmenliği Bölümü, Coğrafya Öğretmenliği Bölümü ve Türkçe Öğretmenliği Bölümünde 2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 297 öğrenci katılmıştır.

Araştırmada İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ) kullanılmıştır. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ); Bireylerin iletişim becerilerini nasıl değerlendirdiklerini anlamak amacıyla Korkut tarafından geliştirilmiş¹⁹, "her zaman" dan "hiçbir zaman" a kadar

derecelendirilmiş, 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçek toplam 25 anıttan oluşmakta olup elde edilebilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 0 dır. Tersine maddelerin olmadığı ölçekte puanın fazla oluşu bireylerin iletişim becerilerini olumlu yönde değerlendirdiklerini yansıtmaktadır. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları aynı kişi tarafından yapılmış ve alfa iç tutarlılık katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde t-testi, Tek Yönlü Varyans analizi ve LSD Post Hoc testleri kullanılmıştır. İstatistikî analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak seçilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre iletişim becerileri arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi uygulanmıştır (Tablo 1). Tablo Bu bulgu öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre iletişim becerileri arasında fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden kaynaklandığını anlamak amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmıştır (Tablo 2). Tablo 2'den bölümlerin iletişim becerileri arasında farkın kaynağını anlamak amacıyla uygulanan LSD Post Hoc testi sonuçları incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin iletişim becerilerinin, Eğitim Bilimleri, Coğrafya Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilere göre çok düşük, Eğitim Bilimleri bölümündeki öğrencilerin iletişim becerilerinin, Beden Eğitimi Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Coğrafya Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilere göre çok yüksek olduğu görülmektedir. Eğitim Bilimleri bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri diğer bölümlerdeki öğrencilerden yüksek çıkmasının sebebi bu bölümdeki öğrencilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim dalı öğrencileri olmasından kaynaklanmıştır. Çünkü bu anabilim dalında iletişim becerileri ders

incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre iletişim becerilerine ilişkin varyans analizi sonucu $F=40,476$ olup $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

olarak öğretilmekte ve bu bölüm öğrencileri 1-2-3- ve 4. sınıflarda gerek alan gerekse seçmeli olarak iletişim becerilerini kazanmayı sağlayan dersler görmektedirler.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarına göre iletişim becerileri arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi uygulanmıştır (Tablo 3). Tablo incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarına göre iletişim becerilerine ilişkin varyans analizi sonucu $F=6,573$ olup $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre iletişim becerileri arasında fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın kaçınıcı sınıfta öğrenim gören öğrencilerden kaynaklandığını anlamak amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmıştır (Tablo 4). Tablo 4'den farklı sınıf seviyesindeki öğrencilerin iletişim becerileri arasında farkın kaynağını anlamak amacıyla uygulanan LSD Post Hoc testi sonuçları incelendiğinde, 1. sınıf öğrencilerinin iletişim becerilerinin, 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre çok düşük olduğu görülmektedir. Farklı sınıflarda

öğrenim gören öğrencilerin iletişim becerileri arasındaki farklar anlamlı bulunmuştur. Özellikle 1. sınıf öğrencilerinin iletişim becerileri diğer sınıf seviyesindeki öğrencilere göre düşük çıkmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf seviyesi arttıkça iletişim becerileri de artmaktadır. Bu durum eğitimin bir sonucu olarak değerlendirilebilir

Pehlivan²⁰, Hacettepe Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının iletişim becerisi algılarının sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır. Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algılarına sınıf düzeyleri açısından bakıldığında 1. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur²¹.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla t testi uygulanmıştır (Tablo5). Tablo incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetlerine göre iletişim becerilerine ilişkin t testi sonucu $t=1,511$ olup $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri arasında fark olmadığını göstermektedir. Bu bulguyu destekleyen araştırmalar bulunmaktadır.

Keçeci²², yapmış olduğu çalışmada öğretim elemanlarının cinsiyetlerine göre öğretmen iletişim becerilerine yönelik öğrenci görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit etmemiştir.

Ergin²³, iletişim becerileri eğitim programına katılan kız ve erkek çocukların iletişim becerilerinin yaş, zeka, psikososyal olgunluk gibi bir çok faktörden etkilenirken cinsiyetin etkili bir faktör olmadığını tespit etmiştir. Dalkılıç²⁴, 471 kız, 377 erkek ergene uyguladığı İletişim Becerileri Ölçeği'nde kız ve erkek ergenleri karşılaştırmış, ve aralarında cinsiyet açısından anlamlı düzeyde bir fark olmadığını bulmuştur.

İletişim becerileri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını ifade eden bu çalışmaların yanında kızların iletişim becerilerinin erkeklere nazaran daha yüksek olduğunu tespit eden çalışmalar da bulunmaktadır. Korkut²⁵, iletişim becerileri eğitiminin etkilenirini araştırdığı bir çalışmada kızların, iletişim becerilerini erkeklerden daha olumlu algıladıklarını ortaya koymuştur. Şeker²⁶, iletişim becerilerinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere oranla daha düşük iletişim becerisine sahip olduklarını tespit etmiştir. Köroğlu²⁷ yaptığı araştırmada, Kadın Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin iletişim beceri düzeyinin Erkek Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin iletişim beceri düzeyine göre daha yüksek olduğunu bulmuştur. Kadın personelin zihinsel iletişim becerilerinin erkek personele göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Kadınlar sosyal hayatta iletişime daha açık ve erkeklere göre daha kolay iletişim kurabilmektedirler. Newman²⁸ kadınların arkadaşlık

ilişkilerine erkeklerden daha fazla önem verdiğini, diğer insanlara karşı da duyarlı, sevgi dolu, incelikli, insanlarla olmayı seven özellikler gösterdiklerini ortaya koymaktadır²⁹. Tutuk ve arkadaşlarının¹⁵ yapmış oldukları çalışmalarında da hemşirelerin iletişim becerilerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hemşirelik Yüksekokulu'nda 1. ve 2. sınıfta yer alan genel ve mesleki iletişim dersleri ve diğer derslerde iletişimle ilgili konular

vurgulanmaktadır. Bu durumun Hemşirelik Yüksekokulu'na devam eden bayan öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişmesine olumlu katkı sağladığı söylenebilir. Yurtdışında birçok tıp fakültesi ve sağlık eğitimi veren enstitüler "iletişim becerileri" ne yönelik eğitim programlarını yeniden yapılandırmışlardır. Bu durum ülkemiz için de geçerlidir.

Tablo 1. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre iletişim becerileri ile ilgili varyans analizi

Bölümler	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	F
Beden Eğitimi Öğretmenliği	48	77,81	13,26	40,476*
Eğitim Bilimleri	77	95,59	5,08	
Matematik Öğretmenliği	62	77,95	14,25	
Coğrafya Öğretmenliği	58	87,93	6,27	
Türkçe Öğretmenliği	52	86,98	5,34	

(*) p<0.05 anlamlı

Tablo 2. Bölümler arasındaki farka ilişkin LSD Post Hoc testi sonuçları

(I) BÖLÜM	(J) BÖLÜM	Ortalamalar arası fark (I-J)
Beden eğitimi öğretmenliği	Eğitim Bilimleri	-17,78490(*)
	Coğrafya Öğretmenliği	-10,11853(*)
	Türkçe Öğretmenliği	-9,16827(*)
Eğitim Bilimleri	Beden eğitimi öğretmenliği	17,78490(*)
	Matematik Öğretmenliği	17,64579(*)
	Coğrafya Öğretmenliği	7,66637(*)
	Türkçe Öğretmenliği	8,61663(*)
Matematik Öğretmenliği	Coğrafya Öğretmenliği	-9,97942(*)
	Türkçe Öğretmenliği	-9,02916(*)
Coğrafya Öğretmenliği	Beden eğitimi öğretmenliği	10,11853(*)
	Matematik Öğretmenliği	9,97942(*)
Türkçe Öğretmenliği	Beden eğitimi öğretmenliği	9,16827(*)
	Matematik Öğretmenliği	9,02916(*)

(*) p<0.05 anlamlı

Tablo 3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarına göre iletişim becerileri ile ilgili varyans analizi

Sınıf	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	F
1. sınıf	31	77,86	13,18	6,573*
2. sınıf	45	84,18	10,51	
3. sınıf	71	86,96	11,42	
4. sınıf	150	87,71	11,36	

(*) p<0.05 anlamlı

Tablo 4. Sınıflar arasındaki farka ilişkin LSD Post Hoc testi sonuçları

(I) SINIF	(J) SINIF	Ortalamalar arası fark (I-J)
1. sınıf	2. sınıf	-6,32(*)
	3. sınıf	-9,09 (*)
	4. sınıf	-9,85(*)

(*) p<0.05 anlamlı

Tablo 5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri ile ilgili t testi

Cinsiyet	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	F
Kız	125	87,24	11,49	1,511
Erkek	172	85,16	11,89	

SONUÇ

Günümüz çağdaş eğitim anlayışında, bireylerin ve toplumların gelişmesinde etkili iletişim becerilerine büyük ihtiyaç duyulmaktadır. Uygulanacak iletişim becerileri eğitim programları ile insan ilişkilerinin ağırlıklı olduğu mesleklerde çalışan meslek sahiplerine iletişim becerileri eğitimlerinin verilmesinde yaşamı kolaylaştırması açısından büyük bir yarar vardır (Korkut, 2005). İnsan ilişkilerinin ağırlıklı olduğu mesleklerin

başında öğretmenlik gelmektedir. Öğretmenin mesleğinde başarılı olması etkili konuşma becerisinin gelişmiş olmasıyla yakından ilgilidir. Özellikle Beden eğitimi ve Spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin alanları gereği bireylerle ve halkla yakın iletişim içerisinde olmaları gerektiğinden etkili iletişim becerileri ile ilgili dersleri almaları faydalı olacaktır. Aynı durum sadece bu bölüm için değil, Matematik Öğretmenliği, Coğrafya Öğretmenliği ve

Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrenciler için de geçerlidir. Aslında üniversitelerin bütün fakültelerinde ve fakültelele bağlı bütün bölümlerde etkili iletişim dersi zorunlu ders olarak verilmeli, bu dersin bulunduğu bölümlerde ders sayısı ve çeşidi artırılarak, öğretmen adaylarının bu konuda donanımlı olarak görevlerine başlamaları sağlanmalıdır. Bu konuda kitle iletişim araçları özellikle de televizyondan faydalanarak, kişilerarası etkili iletişimi sağlayıcı programlardan destek alınmalıdır.

KAYNAKLAR

- Şenyapılı, Ö., Toplum ve İletişim, Ankara, 1981, s.9.
- Tevrüz, S. , Endüstri ve Örgüt Psikolojisi, Türk Psikologlar Derneği-Kalder Kalite Derneği, 1997.
- Güler, Deniz., “Eğitim İletişimi Kurumu Olarak Çocuk Televizyonu ve Uygulamaları İle Bir Model Önerisi”, Yayınlanmamış Doktora tezi, Eskişehir, 1990)
- Fiske, John., İletişim Çalışmalarına Giriş, Çev: Süleyman İrvan, Ark Yayınları, İstanbul,1996,
- Ana Britannica, Genel Kültür Ansiklopedisi, Anı Yayıncılık, 1993.s.520
- Çam, Sebahattin., “İletişim Becerileri Eğitimi Programının Öğretmen Adaylarının Ego Durumlarına ve Problem Çözme Becerisi Algılarına Etkisi”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, s.1, Ankara, 1997
- Deniz, İbrahim “İletişim Becerileri Eğitiminin İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerine Etkisi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2003.
- Shannon, C., E.,“A Mathematical Theory of Communication” Reprinted with corrections from The Bell System Technical Journal, Vol. 27, pp. 379–423, 623–656, July, October, 1948.
- Akyurt, Nuran. “Sağlıkta İletişim ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri” . Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt:4, Sayı:11 Ağustos (2009), s.17. ISSN:1306-6366
- Köknel, Özcan.,İnsanı Anlamak, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1997, s.25.
- Razı, Gülcem., Kuzu., Ayşe., Yıldız, Ali Naci., Ocakçı, Ferda, A. Arifoğlu, Berna., “Çalışan Gençlerde Benlik Saygısı, İletişim Becerileri ve Stresle Baş Etme” TAF Preventive Medicine Bulletin, Araştırma/Research Article TAF Prev Med Bull 2009; 8(1):17-26
- Balcı, Seher., “Danışma Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyine Etkisi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 1996, s.xi.
- Smitherman C (1981) Nursing Action for Health Promotion, Philadelphia, F A Davis Company, 63-91.
- Daniels TG, Denny A, Andrews D., Using microcounselling to teach RN nursing students skills of therapeutic communication. Journal of Nursing Education , 27(6): 246-52. 1988.
- Tutuk, Aytül., AL, Derya., DOĞAN., Selma “Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim Becerisi ve Empatik Düzeylerinin Belirlenmesi” C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 2002, 6 (2) s.36
- Tarhan, U. Effect of Interpersonal Skills Training on Teachers Communication Skills And Self Awareness, The Graduate School of Social Sciences of The Middle East Technical University, Doctor of Philisophy The Departman of Educational Science, 2000.
- Üstündağ, Emin., “ İletişim Becerilerini Geliştirme Programının Güvenlik Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarına Etkisi”,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Ekim, 2006.
- Toy, Sevgi. “Mühendislik ve Hukuk Fakülteleri Öğrencilerinin İletişim Becerileri Açısından Karşılaştırılması ve İletişim Becerileriyle Bazı Değişkenler Arasındaki İlişkiler”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- Korkut, Fidan. “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi:Güvenirlilik ve Geçerlilik Çalışmaları”, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(7), 18-23. 1996.
- Pehlivan, B.K., Öğretmen Adaylarının iletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma. İlköğretim-Online, 4(2), 2005, 17-23, 2002 on-line. <http://ilkogretim-online.org.tr>. (17 Nisan 2007).
- Alper, Dilek. “Psikolojik Danışmanlar ve Sınıf öğretmenlerinin Duyusal Zeka Düzeyleri, İletişim ve Empati Becerilerinin Karşılaştırılması”. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2007.
- Keçeci, Ayşe., “Bir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğretim Elemanlarının İletişim Becerilerinin Öğretim Elemanları ve Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2002.
- Ergin, Hatice., “İletişim Becerileri Eğitim Programının Okulöncesi Dönem Çocuklarının İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2003.
- Dalkılıç, Meryem., “Lise Öğrencilerinin Ana-Baba ve Ergen İlişkilerinde Algıladıkları Problem Çözme ve İletişim Becerilerinin Bazı Değişkelere

- Göre İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2006.
- 25.Korkut, Fidan., “Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 143-149, 2005.
- 26.Şeker, Aysel., “Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri İle Sınıf Atmosferi Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2000.s.69.
- 27.Koroğlu, Musa. “ Emniyet Teşkilatı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin İletişim Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2006.
- 28.Newman, M., Stepfamily Realities; How to Overcome Difficulties and Have a Happy Family, Dissertation Abstracts International, ERIC: ED879237 Aktaran: Durmuş Görür
- 29.Görür, D., “Lise Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmelerinin Bazı Değişiklikler Açısından İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2001.